

Openmonumentendag 2006 IMPORT-EXPORT

Jeannine Laplasse

Het douanegebouw Stapelhuis / Vlotdok.

Op 10 september piepte al heel vroeg een stralende zon van tussen de wolken, het gedroomde weer voor een O.M-dag.

Dit jaar werd het douanegebouw met het nog resterende stapelhuis aan het vlotdok in de aangeboden locaties opgenomen.

De bezoekers werden verwelkomd en kregen wat achtergrond over de havenuitbreiding van Oostende zowat 100 jaar geleden.

De stad Oostende had het geluk dat koning Leopold II deze plaats uitkoos om hier zijn zomerresidentie te bouwen. Was hij niet de koning die de uitspraak deed: "Een land die aan zee grenst is geen klein land, maar het moet wel over een degelijke haven beschikken." Deze koning droeg aanzienlijk bij tot de uitbreiding van de haven van Oostende.

Eind 19de E. had Oostende een nijpend gebrek aan aanmeerkaaien in de voorhaven voor de steeds grotere pakketboten. De dokken vóór het huidige station uit de Oostenrijkse periode bleken ook niet meer voldoende.

Zo werd er in 1894 tussen de stad Oostende en de Belgische staat een overeenkomst gesloten om een ingrijpende havenuitbreiding voor Oostende te tekenen. De Belgische staat zou voor de kosten van de infrastructuur en het onderhoud voor de zeesluizen instaan; de stad Oostende voor de bouw van de zeesluizen, de bruggen en de infrastructuur die erachter ligt. Dat de zeesluizen door de stad werden bekostigd is uniek in België, alle andere zeesluizen in ons land werden door de Belgische staat bekostigd.

De eerste steen voor de uitbreiding werd door

Leopold II in 1898 gelegd. De plannen voor de uitbreidingswerken tekende Ir. Paul Demey, naar wie de bruggen werden genoemd. In 1905 werden de installaties in de voorhaven en bruggen plechtig ingewijd in aanwezigheid van koning Leopold II. In 1906 werden naast het vlotdok, zes stapelhuizen en het douanegebouw opgetrokken.

De zes elektrisch aangedreven halfportaalkranen zijn pas in 1911 in gebruik genomen.

Op heden bewaard en beschermd (2002): het recent gerestaureerde douanegebouw in neoclassicistische stijl, de gevel werd opgetrokken in baksteen met geritmeerde pilasters in cement; het stapelhuis ernaast in dezelfde stijl, dat nog altijd in gebruik is voor wachtende goederen van de 'Stores Agency', staat er verwaarloosd bij...

De Demey zeesluis en bruggen vormen voor het ogenblik de enige doorgang naar de achterhaven en het kanaal Oostende-Brugge.

Begin 1990 waren er plannen om een nieuwe zeesluis te bouwen ter hoogte van het R.Y.C.O-clubhuis. Huizen werden gesloopt, maar een vijftal jaar later werd het hele plan afgevoerd.

Waarom ging dit niet door?

In 1997 ging de R.M.T. (Regie voor Maritiem Transport) ter ziele, de logistieke dienst en magazijnen van de Marine verhuisden naar Zeebrugge. Heel de voorhaven kwam hierdoor vrij. Dit opende nieuwe mogelijkheden om plannen te maken voor deze voorhaven die voldoen aan de noden van deze tijd.

Sindsdien ... " Oostende werft ".

De bezoekers werden vervolgens uitgenodigd om binnenin het douanegebouw een bezoekje te brengen. Een douanier gaf uitleg over de

activiteiten, hoe namaakproducten worden ontmaskerd en wat er verboden producten zijn. Buiten werd nog een demonstratie gegeven met een drugshond, hoe drugs worden opgespoord in een auto.

Na deze boeiende uitleg in dit nu zo rustig havengebied, gingen de bezoekers voldaan naar de volgende locatie.

DE OOSTENDSE OESTERPUTTEN (3)

Rita Debo

Halewijk baatte de " N.V LES PRODUITS MARITIMES " uit te Nieuwpoort. Daarna hadden ze te Oostende de putten van de oude firma Desmet en sedert 1945 deze van de gewezen firma's Roger-Lohr en Stracké. In 1934 begonnen " Halewijk & C° " plus enkele andere ondernemers met proeven voor integrale oesterteelt in de spuikom te Oostende. Dit was nieuw, want voorheen hielden de kwekers zich uitsluitend bezig met het "vetten" van de uit Engeland ingevoerde jonge oesters. Buiten de algemene verwachtingen bleken de oesters goed te groeien.

De dieren plantten zich goed voort en het oesterbroed was gemakkelijk op te vangen. Het jaar daarop zette men de proefnemingen verder op grote schaal met uit Zeeland en Frankrijk ingevoerde volwassen oesters en een 200.000-tal éénjarige oesters uit Zeeland. In juli werden 25.000 gekalkte pannen in de spuikom neergelaten. Eind september bleken de proeven gunstig te zijn verlopen: de éénjarige oesters waren spectaculair gegroeid en de 25.000 pannen vingden niet minder dan 450.000 jonge dieren en deze waren van de beste kwaliteit.

1936 was een jaar vol tegenspoed: omwille van het gure weer en een andere faktor die in hoge mate schuld had aan het mislukken van de oogst was het feit dat verschillende oesterkwekers in de spuikom bedrijvig waren en

allen hielden ze eigen ideeën erop na wat betreft de te gebruiken technieken. Vooral wat de waterverversing betrof liepen de meningen sterk uiteen. Om iedereen tevreden te stellen besloot men de kleine verlaten ten zuiden van de spuikom constant open te laten. Zo vloede er voortdurend water in de spuikom wat zeer schadelijk was voor de voortplanting van de oesters. Het voortdurend in- en uitlopen van het water veroorzaakte temperatuurschommelingen waartegen de oesterlarven niet bestand waren.

In 1937 liep het nog slechter af. Midden mei begon het zee gras, dat op natuurlijke wijze in de spuikom groeide, overdadig te groeien.

Begin juni hadden noorder- en oosterwinden het zee gras in het zuiden van de kom samengedreven, daar waar de oesters lagen. Het zee gras vormde een laag van soms meer dan 50cm dikte. Tevergeefs probeerde men het woekerende zee gras te verwijderen.

In het kalme water begon het zee gras te bezinken, verrotte en gaf koolzuurgas. Alles in het ronde stierf daardoor af. De oestersterfte bedroeg gemiddeld 60%. Op sommige plaatsen was de sterfte zelfs 100%.

De nog levende oesters waren daarbij nog zeer verzwakt en gaven geen larven af dat jaar.

De tegenslagen waren er de oorzaak van dat de ontmoedigde ondernemers de oesterkweekexperimenten opgaven.